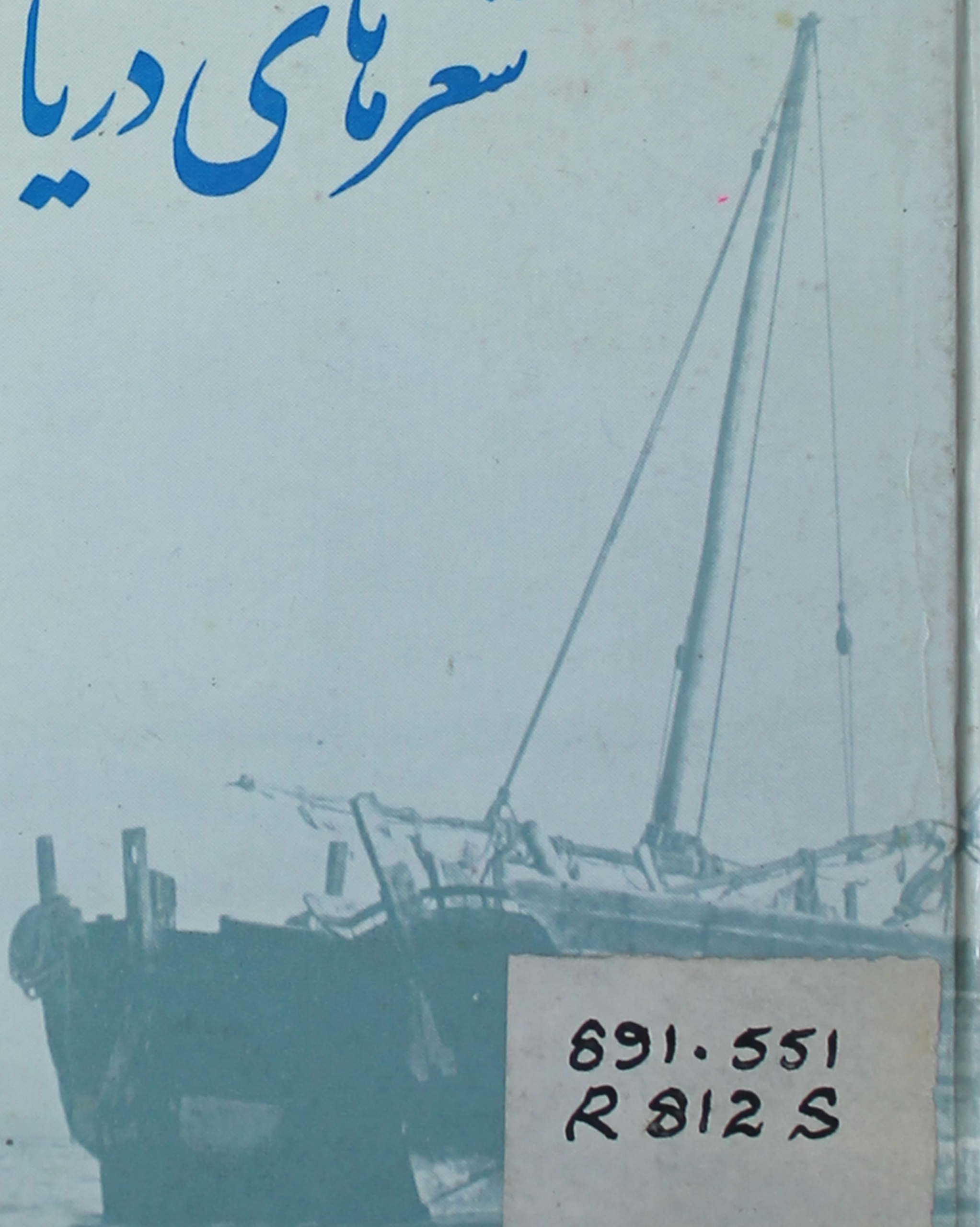

شعرهای دریائی

691.551
R 812 S

یدالله رویائی

Call No.....

Account No.....

Date

J. & K. UNIVERSITY LIBRARY

This book should be returned on or before the last date stamped.
An overdue charge of 6 nP. will be levied for each day
kept beyond that day.

151-

SN 1342

P.

21343

از همین گوینده :

برجاده های تهی ، مهرماه ۱۳۴۰ ، انتشارات کیهان

بدانش روایی

شعرهای دریایی

گزیده شعرهای ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۴

انتشارات مروارید

S. 1342

K UNIVERSITY
K. DIVISION
Acc No 85732
Date 18.1.1971

85132

CHECKED

rajni

891.551

R 8128

85103

انتشارات مروارید

چاپ اول، ۱۳۴۴

انتشارات مروارید و خانه کتاب

تهران، خیابان شاهرضا، روبروی دانشگاه، شماره ۱۹۴

کلیه حقوق برای صاحب اثر محفوظ است

این کتاب در چاپخانه دانشگاه چاپ شد

تهران، ایران

تأليف این کتاب را

به

دکتر افسر سالیا

پیشکش میکنم

فهرست

۹	مقدمه
۱۰	۱ . دریا تمام ورزش هاست
۱۲	۲ . باموج هاش دریا
۱۴	۳ . سکوت دسته گلی بود
۱۶	۴ . بیست و چهار منزل روشن
۱۸	۵ . دریای دور اطراف
۲۰	۶ . در پیش چشم تشنه من
۲۶	۷ . دیدم برای جامعه آب ها
۲۸	۸ . رؤیای آب و دریا
۳۰	۹ . دریارفیق کوچک من

۳۲	۱۰ . برآب‌ها
۳۳	۱۱ . وآب کزدیار هرگز
۳۵	۱۲ . ای شادمانه ای وسط دریا
۳۶	۱۳ . مردمدام دریا
۳۸	۱۴ . دریا زبان دیگر دارد
۴۰	۱۵ . همراه رودها سوی دریا
۴۳	۱۶ . مرگ را کوهمتی تاجان ما
۴۵	۱۷ . برپله‌های دریا
۴۶	۱۸ . دریا همیشه افشان است
۴۷	۱۹ . ساحل حضور ما رامی خواند
۴۸	۲۰ . شن‌ها و ماسه‌ها ابدیت را
۴۹	۲۱ . دریا گسترده‌تر
۵۱	۲۲ . باد و خیزاب
۵۴	۲۳ . آه ای خلیج آشفته
۵۷	۲۴ . لحظه دریا
۵۹	۲۵ . دریای پیرزحمت و نیرواست
۶۲	۲۶ . در آسمان خسته درختان خسته‌تر
۶۴	۲۷ . شب آفتاب نمی‌خواهد
۶۶	۲۸ . با نخوتی بزرگ صدای کرد
۸۶	۲۹ . دستی میان آینه و سن

۸۸	۳۰ . دریا ای بیگناهی متلاطم
۹۰	۳۱ . من از جزیره‌های نجات
۹۵	۳۲ . دریای عاشقان غریق
۱۰۰	۳۳ . ای شعرهای دریائی
۱۰۷	۳۴ . چند اشاره

مقدمه:

من به دریا نیندیشیده‌ام
فکر های مرا، دریا اندیشیده است.

دریا تمام ورزش‌ها است.
دریا تمام صداها است.

گربا تمام صداها،
و با تمام ورزش‌ها،
دریا تمام مراسمی برد!

ای ناله های عظیم،
ای آشیانه هذیان،
دریا،

تمام!

باموج هاش، دریا
 بر ثقل خویش غلطانده است
 سنگینی شکفته گلها را.

باموج هاش، دریا
 سنگینی شکفته گلها است.

آه ، ای نسیم دریائی !
از موج ناشکفته دریا بار ،
یکبار ،
در دورها مرا متولد کن !

! رانگین و شادمان
در میان گلستان و بوستان
! این گلستان و بوستان

سکوت ، دسته گلی بود
میان حنجره من

ترانه ساحل ،
نسیم هوسه من بود و پلک باز تو بود .

بر آب‌ها پرندۀ باد،
میان لانه صد‌ها صد‌پیشان بود.
بر آب‌ها،
پرندۀ بی‌طاقت بود.

صدای تغدرخیس،
ونور، نورتر آذرخش،
در آب، آینه‌ای ساخت
که قاب روشنی از شعله‌های دریا داشت.

نسیم بوسه و
پلک تو و

پرندۀ باد،

شدند آتش و دود
میان حنجرۀ من،
سکوت، دسته‌گلی بود.

۴

بیست و چهار منزل روشن،
اندام نور را،
در خون زرد لحظه، گذر داده اند.

روز آمده است!

انگار، هوش آدمیان
در جسم سرد آب نشسته است.

آنک کُرانه !
- آینه‌ای آگاه -
انسان - درخت تصویر -
و حرف‌ها، همه گل‌ها و میوه‌ها.

اسبی سپید می‌گذرد ...

دریای دور اطراف:
دریای باج و گمرک،
دریای ازدحام بنادر.

در آب‌های دور،
بیداری است و خستگی و خواب
و شهرها به همه می‌رویند،
باخیل آهوان فلزی،
برتپه های بی‌خبر آب

در آب‌های نزدیک،
بوی گیاه و مرتع رنگین،
از هوش می‌برد رمه گوسفند را.

ای جلوه‌های دور اطراف-
بر تپه‌های بی خبر آب!
این خسته زمینی، این گوسفند را
دریاب!

٦

در پیش چشم تشنه من، برگشود
دریا، کتاب سبز خیال
بیگانه ماند بر سر امواج
افسانه زوال،

۲۰

Kashmir University Library
Kashmir University Library
Accession No. ۵۶۳۲

آشفته از سکون گران ، زیر پای من ،
لرزید صخره ، در غم شط ها ورودها
آزرده از فریب زمین ، گم شدم زخویش ؛
در من شکفت شوق وصال کبودها :

- ای مژده اطاعت دستان وزانوان !
ای انتظار های دراز غریزه ها !
بازیور رضایت آرایشم دهید .
ای برکشیده درتن من التهاب ها !
با کام دختران کف آرامشم دهید .
ای جام های پر گل و مست جزیره ها !
آن دورها چه می گذرد ،
در ذهن روشن کف ها ؟

کف ها ، به عشوه می نگرند اما ،

در تیره عمق ها ، تب رنگین آب را
رقصان به روی شانه هر موج ،
در بر کشیده کودک مست حباب را .

خورشید ، ریخت بر سر دریا

نیش هزار دسته زنبور .

و آنگاه در فضا ،

پرزدهزار زورق موسیقی

افشانند زلف ، پیکر دریا به روی نور .

در جشن آبها ،

شعر سپید کف ها رقصید ،

بی اعتنا به ساحل .

وز ساحل :

- ای روشنان کف !

ای جذبه تان چو واژه نازای بخت ،

کش نام، درگشوده بهشت فریب را
کش جلوه، جان زشوق تب آلود می کند؛
لب تشنه می کشاندم از جاده های خشک
آواره ام زچشمه مقصود می کند؛
ای دلربای پیکرکان سپیدتن!
من، باشما نشسته به رؤیا،
سودای خاک زین پس، برمن دریغ باد!
سرشار باد خاطر از نازهای آب
(چون ذهن من زعقده ناباز)

تن خسته زالتهاب روان ها، زمین -
تنها تر از من مانده ست
در من نمی دود نفس کام:
شط ها و روزها، همه بی اعتنا،
بی رحم ها روانند از پیش چشم من

ای جذبه‌ها ! سپید تنان کف !
برف روان اندام بیقرار تنان،
بامژده اطاعت دستانم،
پیوند آب و آتش دارد .
یک لحظه، با کلید درد من،
با خط موج‌ها ، بگشائید-
بر آب‌ها ترانه شب‌های شاد را .
لختی برای من بسرائید
ای دختران کف !
معبود دیرباب هوس زاد را .

پیغام‌های دورین امابه اشتیاق ،
چون برفراز روشن دریا گریختند ،
دوشیزگان کف ، تن عریان خویش را ،
در بازوان تشنه گرداب ریختند ...

ساحل خموش مانده و بر روی سایه‌ام ،
مردی گشاده دست تمنا ،
برپهنه‌های دور ،
با او کتاب آبی دریا ،
نقش هزار جذبۀ رنگین :
- ای مژده اطاعت دستان وزانوان ...
ای دختران کف !

باد از کران دور ،
از آب‌ها غبار برافشانند .
جنجال سرغ‌ها تن دریای رام را
در تاروپود سبهم صدها صدا کشانند .

دیدم برای جامعه آب‌ها
نظم بزرگ آزادی است
آزادی است و عریانی

یک لحظه از زمین عادت،
یک لحظه از زمین عرف،
از جامه عدالت وقانون
عریان شدم.
در آب های آزاد،
عریان شدم.

در آب های عریان،
نظم بزرگ آزادی است.

رویای آب و دریا
رویای تنبلی ،
بیکاری

ای میل زیستن !
در زیر آسمان ،
در جای دیگری
- که باز آبی است -

مارا به سرزمین دیگر
خواهی سپرد .
و این خلیج آشفته
با صد چراغ ریخته اش شبها
دیگر حضور ما را فراموش می شود .

او در میان شعله و شنگرف
مادل سپرده باز به رویای تنبلی

۹

دریا ، رفیق کوچک من ، دریا
دریانورد هلمان را
از مامگیر!
تا صبح ارمغان تو آرم
باردگر بسوی تو خواهم گشود بال.
ای آب شور،
دریا !
ای پیردیرسال.

هرگز نمی توانمت از یاد برد ،
تا صبح روشن آورمت باز ارمغان
باردگر پرنده من را به من رسان .
دریا، به من رسان !

دریای کوچک ، آه کجا می بری ، کجا ؟
رحمی ، هنوز دختر کوچک
سالی ندیده است و جوان است .
او آشنا چو کس به غم روزگار نیست .
رنگ سیاه باتن او سازگار نیست .

هرگز ترانمی برم از یاد .
تا صبح روشن آورمت باز ارمغان ،
باردگر پرنده من را بمن رسان .
دریا، به من رسان !

۱۰

برآب ها ،

صدای گام سپیده دم است :

زنی که شادمانه

برپله ها گذر دارد !

۱۱

و آب، که از دیار هرگز
راهی دراز آمده بود ،
در فکر بود؛

می خواست تا برای نسیم و مرغ
از نقره، زندگی بشود
و از گیاه، باد .

مرغ و نسیم ، زندگی نقره و گیاه
بگرفت و باز ،
با آب تادیار هرگز
ره یافت .

باد است یا که زندگی باد است ؟
در زیر آب ، ماهی هشیار
از ماهی جوان دگر پرسید .

۱۲

ای شادمانه !

ای وسط دریا !

ای سبز ، ای نمایش عاج ویشم !

باخته های شاد تو، ای آب،

از روستای نزدیک

عطر قصیل و رنگ ریحان

تاشهرهای دور

بگریخت .

مرد مدام!

دریا،

ای چهره عظیم تفکر

خم گشته برجهان علامت‌ها

مجهول‌ها

معادله‌ها!

دیرست تا شریعت عربان آب را
در جستجوی بیهوده تکرار می کنی
پیشانی شکسته ، در اعداد ،
اعداد اول ،
اعداد لال،
بیمار می کنی !

بامن بگو ، شکوه ریاضی !
آیا کجا ستاره بازیگوش
با شاخک برهنه ماه،
ارقام را
بر میزهای آب، بهم ریخته است؟

۱۴

دریا، زبان دیگر دارد.

باموج‌ها - هجوم هجاها -

بامنگ‌ها - تکلم کف‌ها -

دریا زبان دیگر دارد.

شور حباب‌ها،
در ازدحام و همهمهٔ آب .
غلیان‌واژه‌های مقدس،
در لهجه‌های مبهم گرداب،

ای خطبه‌های آب
بر میزهای مفرغی دریا !
ایکاش با فصاحت سنگین این کبود،
اندام من تلفظ شیرین آب بود !

۱۵

همراه رودها ، سوی دریا
رودی زلذت ماجاری است

ای اشتیاق رفتن ، ای لذت !
من را پرنده‌ای کن و با خود ببر !

برجاده های دور دریا
در لرزش نسیم ، که در آن -
هر لحظه را توقف کوتاهی است .

من را پرنده ای کن
تا بالبازی از پر ،
برجاده هائی از پر ،
پرواز گیرم .

واندوه را ،
- که جز پری آهسته ، نیست -

در بالهایم و
در پروازم

بنشانم .

همراه رودها، سوی دریا
رودی زلذت ماجاری است

همراه رودها، سوی دریا
من جاده هائی از هر را می پریم
من ،
بالباسی از پر.

۱۶

مرگ را کوهمتی تاجان ما
بشکند زندان تن را پر غرور .
دست ما وسوج سنگین هلاک
خون ما وآب دریا های دور

خون ما وآب دریا های دور.

گر زمانی ماهی بیتاب رود،
بگذرد بر بستر شن های داغ ؛
گندم از شوراب روید، گل زسنگ ،
خوبگیرد باغم پائیز، باغ ؛

آن زمان، دل خسته بنشینیم لنگ
در خم ره، بی که فریادی کنیم،
خیمه برگیریم و زان پس زندگی
خالی از سودای آزادی کنیم

خالی از سودای آزادی کنیم .

۱۷

۸۱

بر پله‌های دریا،
رفتار موج‌ها است.

رفتار موج‌ها را، ایکاش،
آهنگ بودم.

دریا همیشه افشان است.

بر صخره‌های عریان،
دریا همیشه افشان است.

بر ساحل، این قصیده جامد،
ایکاش سنگ بودم.

۱۹

ساحل، حضور ما را می خواند
دریا، سرود شاد علف هارا .

در جشن شادمانه دریا،
ایکاش آب بودم .

شن ها و ماسه ها، ابدیت را
در دور دست ها ،
بیدار می کنند .

برهمنه شن ها
کاش آفتاب بودم .

۲۱

دریا ، گسترده تر
دریا ، سرشارتر
دریا ، اعلام خبرهای دور

ای گسترده‌تر ، ای بازتر!
درشب تنگم، که غریویش نیست ،
آه اگر شعله‌ای ازهرکنار !

افشان‌تر !
دریا،
ای انتشار!

۲۲

باد و خیزاب

بال و پرواز

در کلاف صداهاى درهم،
مرد دریا، گرفته است بالین

برده باروی گرداب، بالا
ریخته برج خیزاب، پائین
(پنجه در پنجه با گیسوی موج)
برسر آورده احشاء سنگین

باد و خیزاب
بال و پرواز

پهنه دور دریا ،
جنگل طاقه و طارسی ها
برسر آب های معلق ،
طرح دروازه ها و ستون ها

باد و خیزاب
بال و پرواز

کاش تکرار ویرانگی بود

جان من،

- چون تو مجموع درهم -

آب آواره، ای آمد و شد!

حقیقتاً چنانچه ما

راست و نامیاد

است و نامیاد

و نامیاد و نامیاد

و نامیاد و نامیاد

آه ای خلیج آشفته-

با آب‌های دشوار

با آب‌های زحمت!

- با آب‌های زحمت غلطیدن

برروی آب‌های دشوار دیگر-

با آب های بسته
با آب های مشکوک
با آب های منع
آب قرق
آب مقاطعه
نجوا

آب تنفس تاریخ
در سینه فلات زندانی

آه ای خلیج خسته،
خلیج تجاوز !
درگاه آب های جهان !

آنسوی فکرهای مارا ،
باجرات گریز پیامیز :
در ماوراء های نهان،
با آب های آزاد،

آب مراقبت نشده
آب بطور کلی

آنسوی فکرهای مارا
ای آب های روی هم رفته !
هاجرات گریز بیامیز .

۲۴

لحظه دریا

مرد دریا

میل دریا

لحظه دریا - آوار جنون -

مرد دریا را ویران خواهد

میل دریا - استمرار بیان جسم و جنس -
مرد دریا را عریان خواهد.

میل دریا، میل عریانی است :
طعم اندام زنان
اعتراف بدن مردان .

لحظه دریا

مرد دریا

میل دریا

ای بیان جسم و جنس !
کاشکی با بدنی، ایکاش !
- مرد یا زن -
حرکتی بی طاقت داشتم !

۲۵

دریای پیر، زحمت ونیرو است
گرداب‌ها ،
عضله سرگردان

ای پیری ، ای صلابت !
دریا !

ای شکل بیقرار اندوه !
آن روز در کرانه گورستان ،
با کاروان بدرقه می رفتم ؛
گرداب ، بازوی پدرم را
- که پیر بود وزحمت و نیرو بود -
می برد .

تجربید روشن تن من ، از چشم
بردست های ناچارم ریخت

یک روز ، در مشایعتی مشغوم

با کاروان بدرقه می بینم
که آفتاب ، در ولع تشنه کویر

جای تو و عضله گرداب های تو،
شن زار بی دریغ نشانند.

باخیمه های آه، که برمی کنم،
از خالی کف دستانم.

در آسمان خسته درختان خسته تر
 خاموش مانده، جلوۀ تاریک خویش را
 اندیشه می کنند:
 شاید نسیم نوری؟
 - شاید!

« ای اشتیاق گفتن !
با این زمین گنج پیامی نمی رود
اینجا دهان کیست که می سوزد از کلام ؟

حرفی اگر نگفته هنوز است
- ای مژده شنیدن ! -
گوش کدام خسته تهی مانده از پیام
قلب کدام خام ؟ »

از دوردست، باد تهیدست
بیدار کرده باورشی دردمند،
هذیان شاخه هارا :
شاید غریو دوری ؟
- شاید !

شب آفتاب نمی خواهد
و آفتاب نمی خواهد از ستاره صبح
نشان همه بگیرد.

ستاره منتظر آفتاب می ماند.

و آفتاب می ماند
که هر ستاره پراز انتظار
و شب،

پراز ستاره هر انتظار
و انتظار پراز خواب آفتاب شود

ستاره همه از آفتاب می خواهد
و آفتاب نمی خواهد...

بانخوتی بزرگ، صدا می کرد
 - از بی نهایتی که او بود
 تا بی نهایتی که او بود -

دریای بی کنام،

با آب های قهقهه،

با اصطکاک ها

(پیکار سنگ های سیال)

می گریخت

وباد ، خنده های عظیمش را

از منبر بلند خیزاب ،

تا کهکشان

- شلوغ ترین کهکشان شب

می برد

و کهکشان

عزیمت شن ها

می شد .

در هیأت شبانه پری های آب

با جامه دریده ، گریبان چاک

در موج های مشحون :

از دست ها،

صداها،

عشاق را عبادت می کردند

و عشق بود که می رفت؛

و سالی که موجی عاشق بود

بادست ها

صداها

می رفت

موجی شریف بود که می رفت،

چیزی عزیز و عالی بود

با گیسوان سرشار هزار برگ

بر آب های غلطان می غلطید

اندام او شکسته،

شکسته،

شکن،

شکن،

جشن ستاره‌ها را،

در آسمان

- که هلهله‌ای تابان داشت -

گمراه می‌کرد

جشن ستاره‌ها را

اندام او

- که هلهله‌ای تابان داشت -

گمراه کرده بود .

- ای روح بی‌کنام

دروازه‌های دریا را بگشا !

« آه، ای شکسته ،
ای برکرانه های تنم هسته !

دروازه های دریا را
برجنگه های آزادی
بگشا !

آنجا،
که آب راسلال تفتیش نیست

که رخنه نیست ،
توقف نیست .

که ابر ، خلوتی پنهانی
دارد .

که آفتاب ، تنهاست
که مرغ ، سایه‌ای انسانی
دارد .

» آنجا حریق فاصله‌ها
سوها است .

(وقتی که خیل فرسخ‌ها را ستوه زیست ،
برآب‌های فاصله بی‌تاب می‌کند
تنهائی و تحملشان را ،
تو طاقتی
تو، برکت عبوری .)

آه، ای سکوت ربّانی!

ایمنک!

از انجماد خاک،

از رشدهای پنهان:

« اینجا درخت‌ها

در التهاب ،

در سیلان‌اند

اینجا درخت‌های فراری

درخت‌های زندانی

بافلس‌های رنگین ،

با بازوان استغفار ،

در استغاثه وسعت ،

در استغاثه آغوش ،

در التماس دوستی
در حسرت معاشرت آزاد، -
در التهاب،
در سیلان اند.

« شب‌ها، صف سپیداران اسیر
باسایه‌های زمزمه
از بام‌های خود،
پیغام می‌فرستند

و تاسحر، سرود اشاره
با هر ستاره
دارند

و هر سپیده،
جامعه سبز کاج‌ها

کاشفته از ستایش زنجیر است
با خواب ریشه ها - سرشار سروش ها -
خاک سیاه را

غافل

از حرکت شبانه می دارد .

ای دوست ، بازگرد !
تا پاس پایداری انسان
به دست های مطمئن
ملحق شویم . «

شب را بیان نیمرخ اشیاء
پرکرده بود و

باد ،

صدها ستون سیاهی را
در جاده های شب زده می برد
و باد بال می زد ،
و باد بال بود ،
و باد راز بود ،
راز بزرگ خلقت را

بال می زد

باد .

گرداب‌های بی‌خواب،
در التهاب چنبر ماران غول‌پیکر.

محراب‌های ریخته
آوار بقعه‌ها،
عمامه‌های افشان
شولاها
در حرکت مقابر ویران
سی‌رفت.

وسالیای مشحون،
در آب‌های قهقهه موجی شکسته بود.

برچهره موقت اشکال آب
او شکل ثابتی داشت ،
انگار ،

در آنهمه نقوش موقت
او، نقشی از همیشه،
هرگز
بود

انگار ،
برآب ، پاره ای ابدیت
سی رفت

دائم گریز بود و جاوید بود
در انتهای ظلمت،
اندام او ، تصادف خورشید بود

- ای باد،

دانش دریا!

از سرگذشت امواج
خشکی روایتی است.

« من بازمین ،

شریعت خود را

هستم

زیرا گمان روح تورا ، دیرست

درخاک دیده‌ام

وخاک ، از خطاب نگاه‌تو،

فریادی

دریائی

دارد .

» برگرد ، ای حکایت آب !
ای اعتماد روشن ،
ای جان جان ،
تصویر نا گهانی !
ای نا گهان !

یاد آور ای یگانه زمین را
که بی پناه تر از ساکنانش
بر ساحل گرفتار کائنات
تنها نشسته ، سی گرید

یاد آور ای یگانه ، زمان را
- تاریخ آب را -

که بر جراحت پاره‌های بردگان،
و زخم تازیانه شاهان،
تنها نشسته، می‌گوید:»

- ای روح آب !

از صفحه‌های باز کتاب بزرگ
چون واژه‌ای درخشان می‌آمد
پنداشتم،
که صخره‌های سینه او
به شب، وقار کوهستان می‌داد

او از خطوط شسته و روشن ،
با انس ماهیان می‌آمد
پنداشتم،
که آب در قلمرو پا‌های او

- وقتی که از «زنیت» اومی گذشت -
مدهوش نفخه های زنانه ،
مدهوش بوی با کرگی بود

چیزی سپید بود که نزدیک می شد .
آه !

شاید سراب ؟

شاید ؟ ...

هان ؟

یک لحظه در نگاهم
اصوات ، جان گرفتند
وز آسمان ، عظیم ترین ازدحام ها
بر خاک ریخت

« از ریگزارها،
خشکی چرا به دیدار آمد؟ »

هیئات کان سراب روان، سالیان نبود .
او روح آب بود که می آمد
وز خواهش کنامی، انگار
با انتظار خشکی میعاد داشت

روح برهنه در طلب خاک بود و
کف،

برگ سفید مضطربی بود .
کف ذهن آب بود .

کف...

اضطراب بود...

دستی میان آینه و من ،

لغزید .

شعر ، از میان آینه ، دستی شد .

اینک میان خلوت و تاریکی ،

تفسیر دستها را بر جاده می نویسم
و جاده از سخاوت پرمی شود

آنسوی من ،
که خلوت آئینه است و تاریکی،
پر می شود برهنگی جاده، از عبور
تفسیر دست ، عابر آئینه می شود .

۳۰ ♦

دریا !

ای بیگناهی متلاطم -

درآب‌های فاجعه !

درآب‌های بیم :

آب هزار گیسو،
آب هزار پلک،
آب هزار حادثه در تنگه های دور
آب اطاق های دربسته -
در خلوت پرنده های محجر .
دهلیز های درهم،
که جنحه و جنایت را،
در عمق ها
پنهان کنند .

آب رها و بی قانون -
در سرزمین تکرار .

سرشار ،
از حق و اختیار .

من از جزیره‌های نجات
من از دماغه‌های امید
از آب‌های متروک
در خلوت بنادر ویران
خواهم گذشت.

خواهم گذشت :
از آب های کشکول ،
از آب های کالا ...

همراه قصه های درویش ،
همراه پندهای بازرگان
خواهم گذشت .

با کاروان امتعه هند

بابارهای صمغ

طلا

عاج

نیشکر

بابارهای مرجان

سروارید

بابارهای ادویه و

عطر

از آب های جاوه،

از آب های مسقط و عمان ،

خواهم گذشت .

از آب های مشتاق :

مشتاق ساجرا

مشتاق قتل در کشتی های رهنان،

خواهم گذشت .

از جمع آب ها ،

- جمعیت فراری ،

تصویری از فرار - ،

از گام‌های رقص
- پیوسته در ترنم تکرار -

از قلعه‌های مرتفع آب،
و برج‌های رهگذر باد،
از چهره مصور فریاد
- یال بلند طوفان -
خواهم گذشت.

دریای بی‌تباهی!
ای بستر بلند عروسان آب!
و عاشقان هجرت -
برجاده‌ای فروتن و وحشی!
چون بادبان‌های سفید و شاد،
از تو،
ای معبر مهاجرت شاهان!
خواهم گذشت.

از آب‌های عنبر،
گهواره‌های پر،
چون ماهیان تنبل
- پیوسته در معاشرت آب‌ها -
ای آب ماهیانه!

از تو،
دریای بی‌ستون و،
دروازه!
معماری پریشان!
خواهم گذشت.

۳۲

دریای عاشقان غریق،
سربازهای مغروق،
دریای بردگان مفقود.

دریا

ی

غرق

دریای قهرمانان ،
که با نجات معجزه آماشان
پایان برای قصه های عجیب
می سازند ،

دریای فاتحان بیگانه ،
دریای ناخدایان پیروز -
بر مردم گرسنه ساحل .

ای روح آلبوکرک -
گسترده در کبودی بی انتها !
ای روح آب ها همه از تو !
یکبار از خلیج میجروح فارس ،
وز تنگنای حوصله عمان ،

وهرمزفسانه ،
تا زنگبار وساحل دارالسلام ،
کف های تشنه عظمت را
که عاشقان قدرتند ،
که دختران تسلیمند ،
تا پرتقال ، سوی تو خواهم راند .
تا پرتقال موعود ،
تا پرتقال ملوانان بزرگ
تا پرتقال تاریخ
تا پرتقال سلطه
تا پرتقال
درد .

دریای دوستی :
در آب های بدرقه ،
در آب های استقبال ،

دریای دشنام
- دریای و هزنان
دریای جاده‌های معمائی-

دریای مرگ ،
- مرگ در آب‌های مشقت
مرگ در آب‌های جنائی

دریای دور و نزدیک
دریای آب و ساحل

دریای کار و بیکاری ،
بیعیاری ،
دریای اعتراف بدن‌ها
در راه رفتن پسران بلوغ
هاجانه‌های تنگ کنائی

دریای خشم و آرام،
با دوزخ و بهشت بهم ریخته .

مجموع کارهای درهم ،
تصویر ذهن آشفته ،
ای ذهن ،
آشفته !

ای شعرهای دریائی ،
آه ، ای مسافرانِ از دریا تا من !

از دریا :
از سرزمینِ عطر و علف

و عهد نامه و منشور ،
تا من ،
- تا سرزمین هیچ قرار و قرار داد -

از دریا ،
از ازدحام ماهی و سروارید -
در بستر جزیره های بی نام ،
و از قلمرو اطاعت حکام ،
تا من - سکوت بی ثمر مشتاق -

آه، ای مسافران از دریا تا من !
از دریا تا من :
از شیب پله های همیشه ،
در خواب جاری خندق های آب
و از فراز های بی تغییر ،
که جلوۀ دفاع و تهاجم دارند ؛

تامن - همه توکل و تسلیم -
تامن که در قلمرو تصویر ، از شما
ویرانه های باطن خود را ،
هموار می کند ،
بیدار می کند .

آه ، ای مسافران از دریا تامن !
از دریا
- از مرتع ستاره و کف -
تا من ،
- تا مزرع نیاز و طپش -

از آب ها ،
- پائیز برگ ها -
پرواز بیگناه گنجشگان ،
تا من - دهان گرسنه ماران -

از آب های کوهان اشتران
اسبان وحشی
و قاطران

از آب های هلهله های نهانی ،
ترسیم نا گهانی ،
- ترسیم نا گهانی مهمیز -
- ترسیم نا گهانی شمشیر -

از آب های تصویر ،
- تصویر فکری از سنگ -
- ادراکی از سقوط - .

ای شعرهای دریائی !
آه ، ای مسافران از دریا تامن !

از آب‌ها ،
که شکل درهم امضاء دارند
تامن ،

که واژه شکسته «رؤیا» یم
و شکل روشن نامم را دارم

ای شعرهای دریائی
بدرودتان گرمی باد !

اینک من !
بر ساحل ایستاده سبکبار
بابرگ‌های ساتر انجیر !

بار دگر برهنه و آزاد

در آفتاب افسانه ،
از دامستان خلقت برمی خیزم
بر ماسه ها که مستمعان صبور آب
بر ماسه های مبهوت
- بانقش پا غریب -
پا می نهم به حیرت لغزان صخره ها

فریاد می زنم :
ای صخره های لغزان
ای لغزان !
من را ببر.

آنگاه سوی تو ،
سوی تو ای برهنه آزاد ،
پر می دهم عزیمت دستانم را

ای شعرهای دریائی
بدرودتان گراسی باد !
اینک من !
- یک قطعه شعر دشوار -
اینک ،
مسافر از من تا من !

چند اشاره :

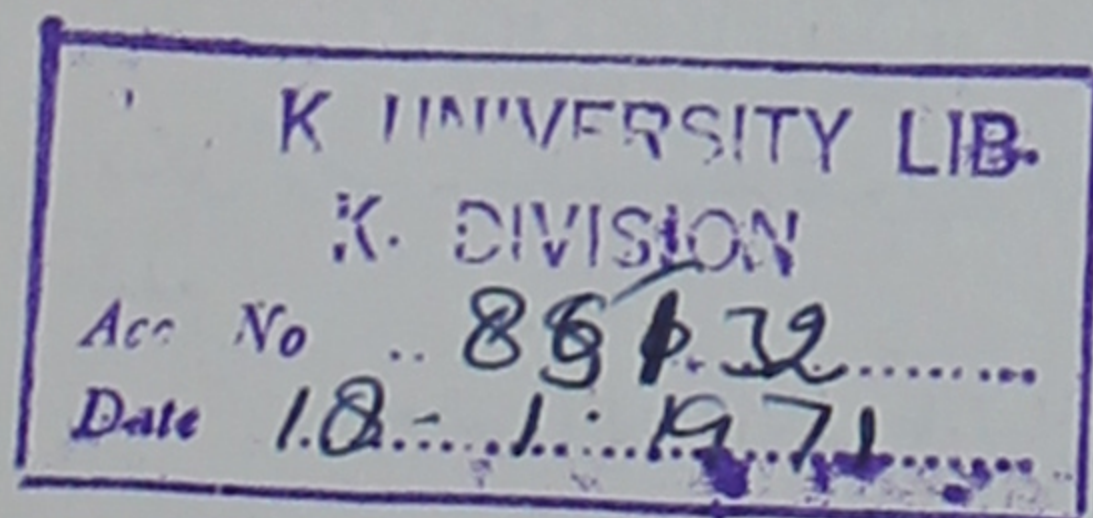
- ۱- در شماره گزاری و توالی شعرهای کتاب حکمت خاصی مراعات نشده است و به ترتیبی که در جمع آوریشان به دست افتاد پشت سرهم قرار گرفتند فقط سه یا چهار دریائی که بی وزن بود از این مجموعه بیرون آمد. شاید به جهت حفظ یکپارچگی در ارائه کتاب .
- ۲- دریائی ۶ قبلایانام «بر ساحل» در کتاب «برجاده های تهی» چاپ شده بود ، جایش را در این مجموعه بهتر دیدم .
- ۳- دریائی های ۹ و ۶ با فکری از لوئی گولیس نویسنده سوئسی و از کتاب کاپیتان قراگز به اینجا آمد .
- ۴- دریائی ۱۵ باوامی از سن ژون پرس شاعر فرانسوی شکل گرفت - سپاس چند تصویری که بد هکار حشر و نشر با او شدم .
- ۵- بعضی از این دریائی ها متعلق به بعضی از دوستان است

که ذکر آن در متن کتاب از رقم افتاد ، و لذا با عرض معذرت
از این دوستان عزیزان، آن شعرها را در همین جا تقدیمشان می کنم:

دریائی ۳	به سیروس طاهباز
دریائی ۱۱ و ۳۰	به فرخ تمیمی
دریائی ۱۳ و ۳۳	به هوشنگ سپانلو
دریائی ۱۴	به اردشیر لطفعلیان
دریائی ۲۲	به احمد شاملو
دریائی ۲۶	به فرهنگ فرهی
دریائی ۲۹ با چند «کمپوزیسیون - دریائی» دیگر	
	(۱۱، ۱۵، ۲۷) به مهرداد صمدی
دریائی ۳۱	به دکتر رضا براهنی
دریائی ۳۲	به ا.ن. پیام

تهران - اسفندماه ۱۳۴۴

رؤیا

JAMMU & KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY.

DATE LOANED

Class No. Book No.

Vol. Copy

Accession No.

--	--	--	--

THE JAMMU & KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY.

DATE LOANED

Class No.

Book No.

Vol.

Copy

Accession No.

No.....

Account No.....

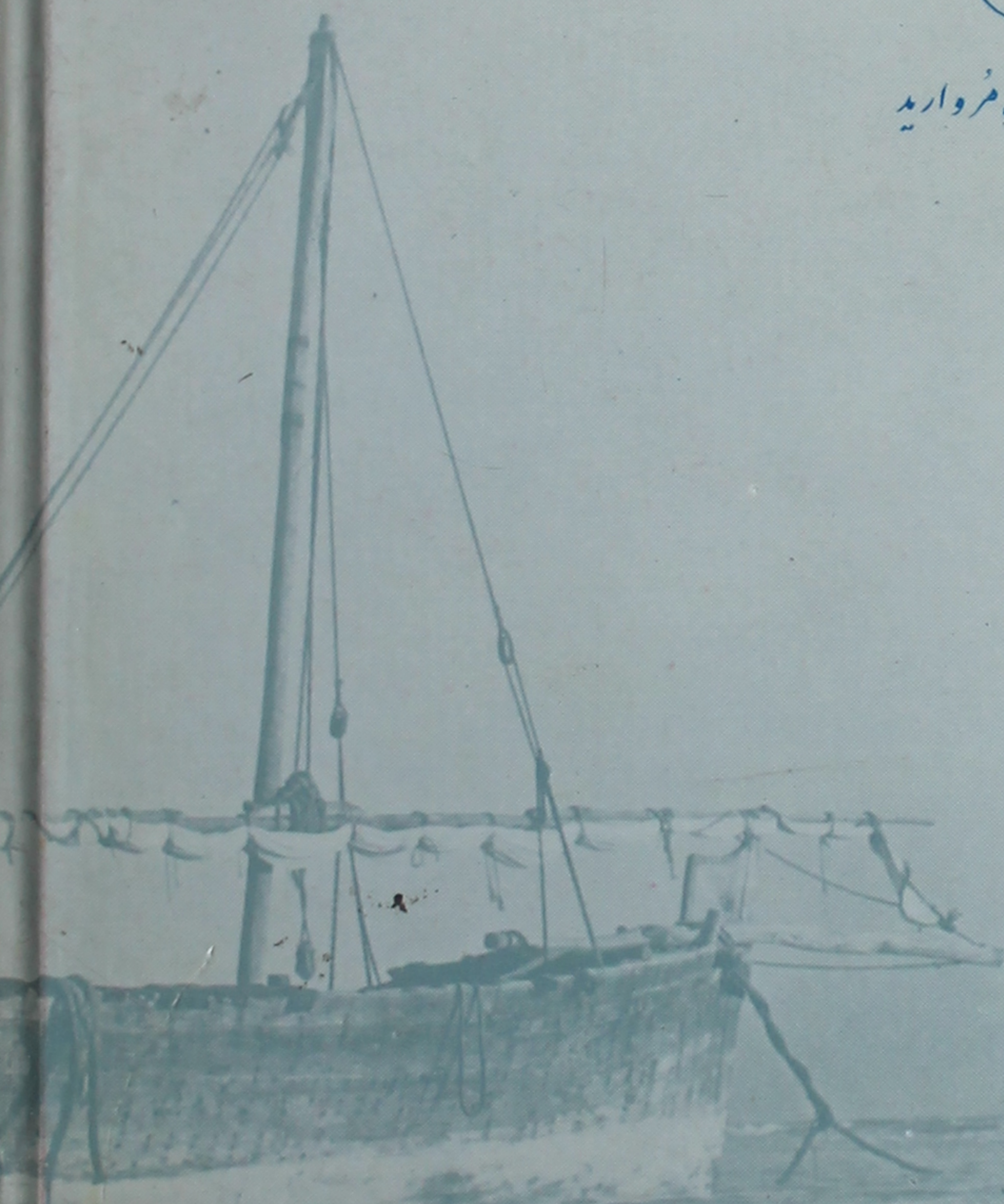
Date..

J. & K. UNIVERSITY LIBRARY

This book should be returned on or before the last day of the month.
An overdue charge of 6 nP. will be levied for each day
kept beyond that day.

اَشَارَاتِ مُرَوَّارِید

ساحل، خمپور مارامی خواند
دریا، سرود شاد و علف مارا
در شرف شادمانه دریا،
بیاستش آب بودم.